

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 685/2024-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **PROMETHEUS s.r.o.**, Štefánikova 18, Humenné, IČO 46 767 631, zastúpenej advokátkou JUDr. Janou Šepeľovou, Námestie slobody 13/25, Humenné, proti postupu Okresného súdu Michalovce v konaní vedenom pod sp. zn. 18Cb/40/2019 a jeho oznámením zo 14. augusta 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 30. októbra 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nesprávnym procesným postupom okresného súdu v konaní označenom v záhlaví tohto uznesenia, ktorý spočíva vo vydaní doložky právoplatnosti a vykonateľnosti rozsudku okresného súdu sp. zn. 18Cb/40/2019 z 12. mája 2021 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3Cob/140/2021 zo 17. marca 2022, a oznámením okresného súdu zo 14. augusta 2024. Navrhuje, aby ústavný súd nesprávny procesný postup a doložku právoplatnosti a vykonateľnosti zrušil a priznal jej náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že uznesením Okresného súdu Prešov uverejneným v Obchodnom vestníku 3. marca 2022 bolo proti sťažovateľke začaté reštrukturalizačné konanie. Uverejnením ďalšieho uznesenia Okresného súdu Prešov v Obchodnom vestníku 11. apríla 2022 došlo k povoleniu reštrukturalizácie sťažovateľky. Napokon uverejnením uznesenia Okresného súdu Prešov v Obchodnom vestníku 23. decembra 2022 došlo k schváleniu reštrukturalizačného plánu a ku skončeniu reštrukturalizácie.

3. Pred začatím reštrukturalizačného konania začalo pred okresným súdom napadnuté konanie o zaplatenie 4 185,65 eur s prísl., v ktorom vystupovala sťažovateľka ako žalovaná (žalobkyňou bola obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ]). Okresný súd rozsudkom z 12. mája 2021 uložil sťažovateľke povinnosť zaplatiť žalobkyni istinu vo výške 3 400 eur s prísl. a 785,65 eur s prísl. V nasledujúcom odvolacom konaní rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 3Cob/140/2021 zo 17. marca 2022.

4. Oba rozsudky nadobudli právoplatnosť 12. mája 2022 (po zverejnení uznesenia o povolení reštrukturalizácie sťažovateľky v Obchodnom vestníku 11. apríla 2022).

5. Doložky boli vyznačené 10. júla 2024 (po zverejnení uznesenia o schválení reštrukturalizačného plánu a skončení reštrukturalizácie v Obchodnom vestníku 23. decembra 2022) a následne 26. júla 2024 doručené sťažovateľke.

6. Na uvedený postup okresného súdu sťažovateľka reagovala oznámením zo 6. augusta 2024 (obsahovo totožným ako podaná ústavná sťažnosť), ktorým sa od okresného súdu domáhala zrušenia doložky právoplatnosti vydanej *contra legem*. Argumentovala tým, že procesnoprávna prekážka ďalšieho postupu okresného súdu vyplývajúca z osobitného zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze“) nastala vo fáze po vydaní neprávoplatného rozsudku krajského súdu, a ten už nemohol nadobudnúť právoplatnosť. Okresný súd už nemôže v konaní pokračovať a musí procesne akceptovať ukončenie konania zastavením *ex lege*. Podľa názoru sťažovateľky bolo konanie zo zákona zastavené pred nadobudnutím právoplatnosti rozsudku krajského súdu, ktorým sa konanie končí.

7. Okresný súd odpovedal oznámením zo 14. augusta 2024, ktoré bolo sťažovateľke doručené 30. augusta 2024 (od doručenia ktorého sťažovateľka odvodzuje zachovanie dvojmesačnej lehoty na podanie ústavnej sťažnosti, pozn.) tak, že žiadosti nemožno vyhovieť. Rozhodnutia boli vydané v čase, keď nebola povolená reštrukturalizácia a jej povolenie nemá podľa okresného súdu na doručovanie vplyv.

II.

Argumentácia sťažovateľky

8. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti argumentuje, že predmetom napadnutého konania pred okresným súdom boli pohľadávky žalobkyne, ktoré vznikli 27. júna 2018 a 7. mája 2019, teda pred povolením reštrukturalizácie, teda pohľadávky, ktoré sa uplatňujú v reštrukturalizácii prihláškou (podľa § 120 ods. 2 zákona o konkurze). Uznesenie, ktorým došlo k povoleniu reštrukturalizácie sťažovateľky, bolo zverejnené v Obchodnom vestníku 11. apríla 2022. Keďže právne účinky zverejnenia nastávajú nasledujúci deň po faktickom zverejnení, v danom prípade 12. apríla 2022, v tento deň sa konanie pred okresným súdom prerušilo zo zákona podľa § 118 ods. 4 zákona o konkurze a 24. decembra 2022 sa zastavilo zo zákona podľa § 156 zákona o konkurze. Okresný súd už o jeho zastavení nerozhoduje, ale akceptuje zastavenie konania *ex lege*. Okresný súd však nesprávnym výkladom procesnej normy (§ 156 zákona o konkurze) poprel jej zmysel a účel. Podľa sťažovateľky bol okresný súd toho názoru, že skončenie reštrukturalizácie znamená odpadnutie prekážky v podobe zániku účinkov prebiehajúcej reštrukturalizácie. S odkazom na § 165 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), podľa ktorého

ak je konanie prerušené, nevykonávajú sa procesné úkony, rozsudok okresného súdu v spojení s rozsudkom krajského súdu nemohol nadobudnúť právoplatnosť 12. mája 2022 a vykonateľnosť 17. mája 2022. Konanie vedené na okresnom súde sa zastavilo ako celok práve z dôvodu, že jeho predmetom bola pohľadávka, ktorá sa uplatňuje prihláškou v reštrukturalizácii. Okresný súd touto nesprávnou aplikáciou práva porušil právo sťažovateľky na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie nesprávnym procesným postupom okresného súdu v napadnutom konaní, ktorý spočíva vo vyznačení doložky právoplatnosti rozsudku okresného súdu v spojení s rozsudkom krajského súdu a oznámením o nevyhovení žiadosti o zrušenie tejto doložky, v dôsledku nesprávnej aplikácie práva.

10. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

III.1. K namietanému porušeniu práv vyznačením doložky právoplatnosti a vykonateľnosti:

11. Ústavný súd poukazuje na § 124 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

12. Nedodržanie uvedenej lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde. V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje kogentné ustanovenie § 124 zákona o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (napr. m. m. III. ÚS 124/04, IV. ÚS 14/03, III. ÚS 14/03, II. ÚS 2/2015, III. ÚS 90/2018).

13. Pokiaľ ide o namietaný nesprávny procesný postup okresného súdu spočívajúci vo vyznačení doložky právoplatnosti a vykonateľnosti, z príloh priložených k ústavnej sťažnosti vyplýva, že k nemu došlo 10. júla 2024 a sťažovateľka sa o tomto „inom zásahu“ dozvedela 26. júla 2024.

Ústavná sťažnosť bola ústavnému súdu doručená 30. októbra 2024, teda zjavne po uplynutí dvojmesačnej lehoty v zmysle § 124 zákona o ústavnom súde (ktorá vo vzťahu k „vyznačeniu doložky“ uplynula 26. septembra 2024).

14. V okolnostiach prerokúvanej veci sa ústavný súd nestotožňuje s názorom sťažovateľky, že dodržanie lehoty na podanie ústavnej sťažnosti proti vyznačeniu doložky možno odvodzovať od doručenia oznámenia okresného súdu o nemožnosti vyhovieť jej žiadosti o zrušenie takto vyznačenej doložky. Znenie poslednej vety § 124 zákona o ústavnom súde neumožňuje tak extenzívny výklad, ktorý by za „mimoriadny opravný prostriedok“ dovoľoval považovať akékoľvek podanie sťažovateľa, s ktorým sa obráti na orgán verejnej moci. V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že posledná veta § 124 zákona o ústavnom súde vychádza z rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská v. Česká republika (sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54) a z rozsudku z 8. novembra 2007 vo veci Soffer v. Česká republika (sťažnosť č. 31419/04). Z rozhodnutí vyplýva, že v prípade procesného rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní (jeho odmietnutia) lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu je považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu krajského súdu (porov. Macejková, I., Bárány, E., Baricová, J., Fiačan, I., Holländer, P., Svák, J. a kolektív. *Zákon o Ústavnom súde Slovenskej republiky. Komentár*. 1. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2020. s. 933.).

15. Ústavnému súdu teda neostávalo iné ako ústavnú sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietnuť z dôvodu, že bola podaná oneskorene podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde.

III.2. K namietanému porušeniu práv oznámením okresného súdu:

16. Sťažovateľka namieta porušenie v bode 1 tohto uznesenia označených práv aj oznámením okresného súdu zo 14. augusta 2024. Pokiaľ ústavný súd považoval namietaný nesprávny procesný postup okresného súdu – vyznačenie doložky právoplatnosti a vykonateľnosti za „iný zásah“ v zmysle § 122 zákona o ústavnom súde, napadnuté oznámenie predstavuje v okolnostiach prerokúvanej veci podľa názoru ústavného súdu „opatrenie“.

17. Opatrením orgánu verejnej moci je právny akt vydaný príslušným orgánom verejnej moci taktiež v rámci procesu, hoci aj menej formalizovaného. Sú nimi v podstate všetky akty aplikácie práva vydané v príslušnom konaní, ktoré nie sú pomenované a ani považované za rozhodnutie. Pod opatrením orgánu verejnej moci napadnutelným ústavnou sťažnosťou možno rozumieť napr. záznamy, príписы či listy, resp. písomné oznámenia zasahujúce do práv či povinností sťažovateľa alebo do jeho právom chránených záujmov. Aj pre opatrenie platí, že musí byť „konečné“, čo znamená, že už proti nemu nemožno podať žiaden prostriedok účinnej nápravy okrem ústavnej sťažnosti (porov. Macejková, I., Bárány, E., Baricová, J., Fiačan, I., Holländer, P., Svák, J. a kolektív. *Zákon o Ústavnom súde Slovenskej republiky. Komentár*. 1. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2020. s. 898.).

18. V súvislosti s uvedenou definíciou opatrenia ústavný súd upriamuje pozornosť na požadovanú vlastnosť právneho aktu, teda že musí ísť o akt, ktorý „zasahuje do práv či povinností sťažovateľa alebo do jeho právom chránených záujmov“.

19. O tom, že napadnuté oznámenie okresného súdu zasahuje do sťažovateľkou označených práv, má ústavný súd pochybnosť, a to z viacerých dôvodov.

20. Za podstatu ústavnej sťažnosti sťažovateľky možno považovať snahu o zrušenie vyznačenej doložky právoplatnosti a vykonateľnosti. Pri úvahe, či vyznačenú doložku právoplatnosti (či vykonateľnosti) treba zrušiť, nemožno opomenúť, že právoplatnosť ako vlastnosť súdneho rozhodnutia (§ 266 CSP) (i jeho vykonateľnosť) nastáva priamo zo zákona splnením procesných podmienok pre ich nadobudnutie. Ak proti rozsudku nie je odvolanie prípustné, nadobúda rozsudok vlastnosť právoplatnosti práve okamihom jeho doručenia (§ 227 ods. 1 v spojení s § 354 CSP), resp. na to, aby rozhodnutie odvolacieho súdu nadobudlo právne účinky voči stranám sporu a ďalším subjektom a aby sa stalo právoplatným a vykonateľným, je potrebné ho doručiť (porov. Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. *Civilný sporový poriadok. Komentár*. Praha : C. H. Beck, 2022. s. 1488.). K uvedenému porovnaj aj § 62 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresne sudy, krajské sudy, Špeciálny súd a vojenské sudy v znení neskorších predpisov, v zmysle ktorého len čo súdna tajomníčka alebo iný poverený zamestnanec súdu „zistí“, že rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť, vyznačí v aplikácii deň, keď rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť.

21. Právoplatnosť ani vykonateľnosť rozsudku teda nenastáva vyznačením doložky, inými slovami, doložka nekonštituuje právoplatnosť či vykonateľnosť rozsudku. Preto z pohľadu skutočnej právoplatnosti a vykonateľnosti rozhodnutí nie je vyznačenie doložky právne významné.

22. Na základe uvedeného tak ústavný súd dochádza k názoru, že pre materiálne porušenie sťažovateľkiných práv by v okolnostiach prerokovanej veci mal potenciálny význam postup okresného súdu spočívajúci nie vo vyznačení doložky či nevyhovení žiadosti o jej zrušenie, ale v pristúpení k doručovaniu rozsudku krajského súdu (vydaného pred povolením reštrukturalizácie) v čase po prerušení predmetného konania zo zákona ako následku zverejnenia uznesenia o povolení reštrukturalizácie v Obchodnom vestníku.

23. V druhej línii ústavný súd, prihliadnuc na faktické dôsledky vyznačenia právoplatnosti na rozsudku okresného súdu v spojení s rozsudkom krajského súdu pre sťažovateľku, poukazuje na nedávne rozhodnutia o jej ústavných sťažnostiach (III. ÚS 282/2024 a III. ÚS 513/2023), v ktorých vyslovil názor, že pokiaľ ide o neprihlásené pohľadávky, ktoré mali byť v reštrukturalizácii prihlásené, tieto sa stávajú účinnosťou plánu voči dlžníkovi nevymáhateľné, t. j. menia sa na naturálne obligácie. Dlžník tieto pohľadávky môže dobrovoľne splniť, veriteľ ich však nemôže vymáhať cestou súdu, resp. exekúcie. Nevymáhateľnosť má obdobné účinky ako premlčanie, prihliadne sa na ňu však z úradnej povinnosti (Pospíšil, B., Macek, J., Maliar, M., Kitty, V. *Zákon o konkurze a reštrukturalizácii. Komentár*. 2. vydanie. Bratislava : Wolters Kluwer, 2016. s. 810.). Zánik vymáhateľnosti znamená nemožnosť vymáhať pohľadávky na súde alebo inom oprávnenom orgáne; ak už veriteľ má priznanú pohľadávku súdom alebo iným orgánom, nemožno priznanú pohľadávku vymáhať v rámci exekučného konania. Pretože pohľadávka nezaniká, dlžník ju môže plniť a prijaté plnenie nie je bezdôvodným obohatením (Ďurica, M. *Zákon o konkurze a reštrukturalizácii. Komentár*. 4. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2021. s. 1099.) (III. ÚS 282/2024).

24. Inak povedané, samotné nezrušenie vyznačenej doložky právoplatnosti a vykonateľnosti bez väzby na prípadné prebiehajúce exekučné konanie, v ktorom by napokon sťažovateľka mala

možnosť brániť sa tu uplatnenými námietkami, nepredstavuje podľa ústavného súdu zásah do práv sťažovateľky označených v tejto ústavnej sťažnosti.

25. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej realnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

26. Vychádzajúc z už uvedených úvah, ústavný súd tak dospieva k záveru, že medzi napadnutým oznámením okresného súdu a označenými právami sťažovateľky nevzhliadol príčinnú súvislosť. Preto ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

27. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v petite nezaoberal, keďže ich posudzovanie je viazané na vyslovenie porušenia označených práv a slobôd, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. novembra 2024

Miloš Mad'ar
predseda senátu